

Trendem současnosti je maximální šetrnost

Operace nosu patří k nejvyhledávanějším, zároveň však také nejnáročnějším estetickým zákrokům. Málokdo v České republice o nich ví tolik jako MUDr. Radim Kaňa, Ph.D., primář ORL ve Všeobecné fakultní nemocnici Praha a nově také posila Kliniky Esthé.

Právě jste se vrátil z operačního kurzu v italském Bergamu. Čím jsou pro vás po třech dekádách špičkové praxe takové akce důležité?

Vývoj v medicíně jde rychle dopředu a je nezbytné sledovat nové trendy. U operačních oborů nestačí číst odborné články nebo sledovat videa. Ideální je osobní účast na sympoziích a kurzech, kde máte možnost sledovat operační výkon v reálném čase a následně můžete s operátorem individuálně probrat všechny možnosti a variace, které daný výkon obnáší. Jedině tak si prohloubíte znalosti a stále zdokonalujete svou erudici. Někdy si potvrdíte, že vámi preferovaný operační postup je pro danou problematiku ideální, jindy získáte motivaci použít úplně novou techniku nebo takovou, kterou jste doposud nepovažoval za přínosnou.

Liší se česká praxe ve vašem oboru od té zahraniční?

V minulosti se u nás k chirurgii nosu přistupovalo ze dvou vzájemně oddělených směrů. Laicky řečeno: co bylo vidět, řešil plastický chirurg, zatímco funkční a prostým okem nepostřehnutelné problémy otorinolaryngolog. Tento přístup u nás přetrvál téměř do přelomu milénia. Nos a nosní dutina včetně přepážky však tvoří jeden celek a mě k této specializaci přivedl právě zájem o spojení funkční a estetické stránky. Koncem 90. let jsem od západoevropských a amerických lektorů zjistil, že v zahraničí se k této problematice přistupuje komplexněji. Začal jsem pravidelně jezdit do Nizozemska, Ameriky a Německa, abych se naučil, jak to dělají u nich. Později jsem začal podobné akce organizovat na našem nemocničním ORL oddělení. Někdy zveme i zahraniční lektory, abychom co nejširšímu okruhu kolegů usnadnili

MUDr. Radim Kaňa, Ph.D.

Přední český expert na chirurgii nosu vystudoval 1. lékařskou fakultu Univerzity Karlovy. Působí ve funkci primáře oddělení ORL Všeobecné fakultní nemocnice v Praze a jako spolupracovník Kliniky Esthé. Podílí se na postgraduálním vzdělávání lékařů v rinochirurgii pořádáním pravidelných workshopů se zahraniční účastí. Sám také v rámci celoživotního vzdělávání pravidelně navštěvuje zahraniční kongresy a operační kurzy. Je členem České společnosti otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku České lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně.

přístup k nejnovějším světovým trendům. S docentem Ondřejem Měšťákem máme při operacích nosu společný cíl – zajistit pacientovi, aby pro něj operace měla maximální přínos. Právě to umožňuje spojení principů plastické chirurgie s otorinolaryngologií. Proto mě potěšilo, když jsem od něj dostal nabídku spolupracovat v rámci Kliniky Esthé, která má s úpravami nosu úctyhodnou praxi.

Jaká jsou specifika chirurgie zaměřené na nos z hlediska lékaře?

Operace nosu patří mezi nejtěžší plastické operace. Vinna není jen komplikovaná anatomie nosu, která se nese snadno rekonstruuje. Problémem jsou také pooperační změny, k nimž dochází v průběhu času. Jde tedy o dlouhý vývoj, kdy lékař nevidí konečný výsledek své práce hned, ale až s odstupem. Tudíž i nabírání zkušeností trvá déle než v řadě jiných oborů.

Rozmlouval byste někomu operaci, pokud ji chce čistě kvůli estetickým důvodům, nebo jde o stejně legitimní důvod jako zdravotní příčiny?

V případě zjevné deformity, kdy nos jakýmkoli způsobem nekomunikuje s ostatními částmi obličeje, má smysl uvažovat o operaci. Podstatná jsou však očekávání pacienta. Někdo chce mít nos, který neruší, jiný by rád šel do extrému. Jenže radikální úpravy mají za následek obtížně předvídatelné dlouhodobé výsledky. A to nejen po stránce estetické – mohou se přidat i funkční obtíže. Pokud se v pohledu na věc neshodneme, doporučí konzultaci u jiného odborníka, který může mít na stejnou problematiku jiný názor. Existují i lidé, u nichž nejde jen o nespokojenost s nosem, ale se svým celkovým vzhledem a neustále podstupují další a další estetické zákroky. Plně spokojenosti přitom nikdy nedosáhnou. I jim samozřejmě chcete pomoci, ale uvědomujete si, že to není možné.

Jaké jsou vůbec hlavní typy operací nosu?

Základní funkční zákrok se nazývá septoplastika, což je prostá operace nosní přepážky. Její vychýlení způsobuje potíže při dýchání. Dalším výkonem je rinoplastika, tedy operace zevního nosu. Provádí se buď tzv. zavřeným způsobem, po němž nezů-

stává žádná viditelná jizva, nebo otevřeným přístupem pomocí jednoho malého řezu přes kožní přepážku mezi nosními dírkami. Pro každého pacienta se hodí něco jiného, ne každá deformita vyžaduje ten náročnější, otevřený přístup. Septorinoplastika (rinoseptoplastika) spojuje oba typy operací, funkční a estetickou, do jednoho celku.

Mění se v průběhu let přístup k operacím nosu?

Jaké jsou aktuální trendy?

Základní přístupy, jak jsem je právě popsal, zůstávají prakticky stejné. Operační techniky se ovšem neustále vyvíjejí a mění. V současné době si většina lékařů klade za cíl maximálně šetřit kostěné i chrupavčité tkáně, odstraňují jen opravdu nezbytné nedokonalosti a zbytek se snaží vytvarovat. To vede k předvídatelnějšímu a úspěšnějšímu hojení. Došlo tedy k výraznému odklonu od resekčních technik, jaké převládaly zhruba do roku 2000. Tehdy se u velkých nosů „přebytečná“ kostěná nebo chrupavčitá tkáň nosu jednoduše odstranila. Po dvou, pěti, deseti i více letech však bylo patrné, že dlouhodobé výsledky často neodpovídají očekáváním. Dnes se snažíme všechny důležité struktury „normálního tvaru“ maximálně šetřit, případně do nich vůbec nezasahovat.

Co by měli vědět lidé uvažující o plastice nosu?

Zapomíná se na něco?

Neřekl bych přímo zapomíná, nicméně někteří pacienti nepřikládají velký důraz rekonvalescenci. Mají pocit, že operací všechno skončilo. Konečný výsledek však nezávisí jen na provedení operace, ale také na hojení, a proto je důležité ošetřování po zákroku. Často zdůrazňuji, že každý by měl najít chirurga, který se o něj postará i v případě, že hojení nebude probíhat ideálně. Mohou se objevit otoky, bolesti, krvácení či jiné komplikace, jako třeba změny tvaru. A v některých zařízeních se tyto pacienti jen marně dovolávají na nějakou recepci, kde s nimi nikdo odborně nekomunikuje, nedostanou se k lékaři, který je operoval, nebo alespoň někomu zkušenému, kdo by jim poradil. My máme po zákroku naplánovanou řadu kontrol a pacient může kdykoli zavolat, pokud by se mu něco nezdá a potřebuje přijít neplánovaně. Dokážeme tak předcházet mnohým pozdním komplikacím.

*Klinika Esthé
patří k průkopníkům estetické
medicíny v České republice.*